

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, Tractatus
Tres spirituales**

Arias, Francisco

Coloniæ Agrippinæ, 1603

Cap. 11. Exemplis id declaratur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59574](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59574)

360 TRACTVS DE SVI
naturalem, & diuinam gratiam per
turbationes expugnandi.

CAPVT XI.

Alijs exemplis idem declaratur.

EX omnibus gentilium Philo-
phis; qui mortificandi se studio
dediderint, primas facile obrinu-
Laet. in it Diogenes Cynic⁹. Vescebatur enim
vita. herbis & carnibus crudis, veste abiecta
& vili utebatur, domus & lecti loco co-
tentus veteri dolio, quod in quamcu-
que partem si nimius aestus solis eum
adureret, volutabat. Hyeme nudis pe-
dibus calcabat niues, & statuas niue
coopertas amplectebatur. In pera ge-
stabat scutellam duplicem, alteram ci-
bi, alteram potus sumendi causa. Cū-
que forte conspexisset puerum manu
haurientem aquam, & alterum cibum
capientem e crusta panis, mox vtram-
que scutellam abiiecit, tum vt paupe-
rior esset, tum ne à puero victus vide-
retur. Pluuio caelo imbres etiam ma-
ximos excipiebat, vt maderet totus
eius. Et tamen per hæc mortificationis
exercitia se vnã quidem in se per-
uerfam

MORTIFICATIONE. 247

uerſam cupiditatem domuit: quem ad
modum liquidò cæteri eius mores de-
clarauerunt. Nam eos, qui ad iracun-
diam ipſum prouocaſſent, per omnes
urbis vicos inſamabat, ab ſentibus de-
trahebat, præſentes aculeatis dictis
perſtringebat, gaudebat ſalibus & io-
cis, aliaque indigna faciebat, quæ ho-
neſtæ aures non ferant. Quo exemplo
ſatis indicauit, ſe omnia ſua feciſſe au-
cupandæ apud homines vanæ gloriæ
cauſa, & non ad refræmandos animi
affectus. Quod non ignorauit Plato,
qui cum aliquandò animaduertiſſet
homines commiſeratione eius mo-
tos, quod ſineret ſe deſis perſundi im-
bribus, in hæc verba eos eſt allocutus:
Si vos miſeret illius, abſcedite, nec am-
plius in eum oculos conijcite. indicâs
illud eum feciſſe honoris captâ di cau-
ſa, nec facturum feciſſe, ſi deſuiſſent
ſpectatores.

Inter Romanorum optimos, & vir-
tutis, de qua agimus, ſtudio commu-
ni hominum fama deditiſſimos fuere
duo Catones: hi enim quaſi prodigia
quædam prudentiæ & veræ virtutis
extitit, & tamen tota ſua viuendi ra-
tione

*Plut. in vi
ta Cat. ma
ioris.*

tione apertè demonstrarunt se nullam
animi perturbationē superasse. Caro
Maior, dictus Cēforius, qui fuit Romę
Cōsul & Censor, mortificabat se tem-
peratè comedendo; nam in cœnam
non sinebat inferri tibos coctos. Vesti-
tus ei erat vilis, & habitatio vulgaris,
manibus suis prædia sua colebat, nec
aliud vinum, quàm operariorū suorū,
bibebat. Cumq; more receptū esset,
vt Prętores in lectica vel rheda magno
apparatu & hominum comitatu ve-
herētur, ille Prętor factus, omni pom-
pa repudiata vno ministro, quem ap-
paritorem vocant, contentus, in pub-
licum processit. Planum verò est eum
parum hoc mortificandi genere pro-
fecisse. consueuerat enim, teste Plu-
tarcho, facta sua laudare & in cœlum
tollere, aliorum contemnere, ac pe-
nitus deprimere. Mancipia, quę per o-
mnem vitam illi seruierant ob deu-
xam ætatē facta inutilia domo extur-
babat, vel vendebat, quod erat sum-
mæ inhumanitatis; ancillas item è cor-
pore quæstum facere sinebat. Atque
ita cupiditate honoris mundani & pe-
cuniarum passiones alias vincebat.

Caro

MORTIFICATIONE. 263

Cato verò Minor, Vticensis dictus, & Censorij nepos, qui præcipua quæque officia in Romana Repub. gessit; se in hunc modum mortificabat. Non utebatur purpura, velut alij eius æquales, sed veste simplici, sæpe domo exibat, sine calceis, nonnunquam etiam sine tunica, ut quâdo aliquò proficiscebatur, socioq; equitate incedebat pedes; Cælo præfrigido nudo capite foras prodibat: Quo tēpore magistratū gessit, nulla munera accipere voluit; nec vllam in se suscipere functionem publicam, nisi cognitis & exploratis prius eius legibus & conditionibus. Quæ omnia, fertur fecisse nō ob gloriam vanā, sed quia rationi parendum esse censuisset, contemptumque hominū contēnēdū. Quare & in tāta existimatione fuit apud Romanos, ut quoties sanctū aliquem *ἀντινομασικῶν* appellare velent, nominarent alterum Catonem. Neque tamen hac exercitatione vnamquam id cōsecutus est, ut passiones rationi haberet subiectas. Nam, ut habet Plutarchus, notatus fuit de potus intemperatā, nimioq; sumptuū superuacuum excessu, & cōiugē propriā mutuo dedit

264 TRACTATUS DE SVI

dedit Hortensio amico suo. Tanta quoque eius fuit arrogantia, ut cū degeret Vtica in Africa, & Iulio Cæsare ad Imperium euecto Vticenses eo legato uti cuperent ad Cæsarem, rogatum ut noxas pristinas eis cōdonaret, respondit, ut amandarent in hanc rem non se, sed alios, se siquidem non modo non esse inter victos numerandum, sed etiam toto vitæ cursu ob virtutum cultū victorem Cæsaris extitisse. Unde ne videretur ab eo victus, vel eius favore & clementia opus habere, ea desperatione sibi ipsi gulam præcedit.

*In lib. lumi
nar. Eccl.
serm. 7.*

Ex his tantorum virorum, apud Gentiles virtutis nomine celebratissimorum exemplis, perspicue liquet, extra Christi Ecclesiam fuisse quidē exercitationem aliquam mortificationis, sed non tantam, quanta necessaria erat ad extirpanda vitia, eorumque fibras & radices, animi, scilicet, passionis, sicut alicubi benè observavit Bonaventura, dum scribit, priscos Philosophos, ut Platonem, & reliquos, etiam si multa de Deo & virtutibus veritati consentanea eruditè tradiderint, tamen

MORTIFICATIONE. 265

Rom. 7.

tamen remansisse in tenebris, nec vllam veram virtutem affecutos esse. Nā ad veram virtutem requiritur primū recta intentio, vt quærat Deum; qua illi caruerunt: deinde, vt animi morbi, hoc est, peccata & prauę propensiones sanentur: sanare autem nemo se potest, nisi cognoscat naturam morbi, verum mediū, & medicinam. at Philosophi, nec grauitatem morbi sui, nec medicinam, nec mediatorem venturum agnouerunt. Loquitur autem S. Bonauentura, non de eo quod consequi poterant Philosophi, si lumine naturali, diuina adiuuante gratia, rectè vti essent: (nam si fecissent, quod secundum vires naturas potuissent, Deus neq; lumen, neque auxilium negasset ad veras perfectasque virtutes agnoscendas, accipiendasque, sicut nō negauit B. Iob, alijsque gentilibus:) sed loquitur de eo quod re ipsa euenit, nempe eos idē pristinis vitijs & passionibus inuolutos mansisse, quod nō se comparārint, vti poterant, ad accipiendum fidem & gratiam venturi mediatoris Christi. Vnde rectè dicit Laurentius, Fuisse magistros virtutum, quibus

*Lib. 3. diui.
iustit. c. 15.*

quibus ipsi carebant. Si enim diligenter expendamus eorum vitam & mores, deprehendemus eos fuisse obstinos, arrogantes, iracundos, curiosos, & libidinosos, qui sapiētiae specie & titulo sua obtexerint flagitia, domiq. fecerint, & publicè reprehēdebāt in scholis. Cōfirmat id Lactantius M. Tullij testimonio, qui vt ex illorum numero erat, ita ingenuè fateatur sic se rem habere.

Neque exigua utilitas est, huius rei veram habere notitiam, quippe cum in ea clarius eluceat virtus diuina in lege Euangelica declarata, quæ lex manifestissimū testimoniū veritatis fidei nobis subministrat. Liquidò enim notare possumus, cur cum illi mundis sapientes per omnem vitam mortificationis exercitium coluerint, nullam tamen virtutē affecuti sint, nullā passionē animi domuerint: & contrā, cur in Ecclesia Christi Christiani exercendo eādē mortificationē secūdū doctrinā legis Euangelicæ, & veras virtutes consecuti sint, omnibusq. perturbationib. perfectè imperārint, in omni vita, quæ eūque occasione humillimi, māsuētissimi, & patientissimi. Quam perfectā victo-

MORTIFICATIONE. 267

victoriam & aliquando tēpore breuif-
simo, imò etiā vno actu feruēti, mor-
tificationis adepti fuēre : vt patet ex
conuersionibus subitis, admirādisque
quorundam flagitiosorum hominū in
magnos sanctos. Vnde perspicuē sequi-
tur, Deum esse qui beneficio mortifi-
cationis illa effecerit, sicut solius Dei
est ficere homines perfectē iustos &
sanctos; imò, vt loquitur S. Thomas,
nullum est Dei opus maius in mun-
do, in quo illustrius sapientia & bo-
nitas diuina resplendeat. Quare mor-
tificatio philosophorū fuit solius vir-
tutis naturalis opus, vnde sanare animā
nō potest Christiano, cuius autem opus
gratię supernaturalis, ab infinita Dei
potentia profectum, atque idcō &
penetrauit animam, & sanauit, &
ab omni vitio passioneque inordina-
ta purgauit. Quę non eo fine di-
cuntur, vt indicetur hac vel alia
ratione euidenter veritatem fidei de-
monstrari, (fides enim non niti-
tur humanis rationibus, sed solo Dei
verbo) sed quod, qui rationem
penetrat, euidenter cognoscere pos-
sit, id quod Christiana fides docet,
crede debere, quandoquidem tales ef-

fectus mortificationis in solo populo Christiano deprehendimus, & ideo nec alium vindicare auctorem, quã Deum, vt diximus.

Iam verò non solùm mortificationis Euangelicę efficaciam mirabilis elucet, ex comparatione facta cum mortificatione Ethnicorum, sed etiam ex comparatione eorum qui in lege vel naturæ vel scripta sanctitatis nomine celebres fuerunt. Ac miranda quidem hæres est, & consideratione dignissima. Habuit enim omnib. seculis Deus homines quosdam iustos & sanctos, qui ante aduentum filij Dei in mundum crediderunt eum venturum, gratiæque eius participes fuerunt. Hi seuerissimè sanctę huius mortificationis exercitium coluere, vt annotauit S. Paulus de veteris testamenti Patribus. *Circuierunt, inquit, in melotis in palibus caprins, egentes, angustiati, afflicti, quibus dignus non erat mundus, in solitudinibus errantes, in montibus, & speluncis, et in cauernis terra* Et quamuis hi fide in Christum venturum, & dictis alijsque sanctis exercitationibus veras virtutes obtinuerint, passioni-
sua-

Heb. 11

MORTIFICATIONE. 269

suarum victoriam; tanta enim virtute
 præditi erant, vt Apostolus iam dix-
 rit, mundum eorum conuersatione di-
 gnum non fuisse: tamen residua erant
 in ijs quædam imbecillitates, vt homi-
 num timor, metus tribulationum,
 horror crucis, quibus satis declarabant
 se non plenè & perfectè perturbatio-
 nes omnes cocircuisse. Quanto metus
 concutiebatur Patriarcha iacob in ad-
 uentu fratris Esau? Quàm trepidabat, *Gen. 32.*
 & excruciabatur Moyses in onere gu-
 bernandi populi israheliticæ à Deo im- *Num. 11.*
 posito? Magnus propheta Elias cū ad *3. Reg. 19.*
 mortem à iezabel quæreretur, quanta
 in afflictione fuit, quàm intimo ani-
 mi sensu à Deo petijt vitam cū morte
 commutate? Ieremias propheta licet *Ierem. 37.*
 in vtero materno sanctificatus, quan-
 toperè horrebat carcerem, quantoque
 dolore cum apud Sedechiam regem *Iob. 3 & 6.*
 deprecabatur? S. Iob quoque & S. To- *Tob. 2.*
 bias quamuis admirandam in tolerā-
 dis afflictionibus ostenderint patien-
 tiam, tamen quantam inter eas sense-
 re molestiam? At in legis Euangelicæ
 sanctis videmus tam perfectè omnem
 humanum metum excisum & mor-
 tificat.

Rom 3.
2. Cor. 1,
Heb. 2.

tificatum, vt nō modò non angeretur in afflictionibus, non horuerint carceres & tormenta, sed etiā omnis generis cruces amârint & optârint, ad vitula & mortem perferendam se vitrò obtulerint, ac in acerbissimis supplicijs exultârint: Hæc beneficio mortificationis ideo efficiebantur in noua lege, nō autem in veteri, quia post mortem & passionem Christi, Deus per hoc medium & alia, vberiore gratiam, donorumq; spiritualium ampliorē copiam communicauit fidelibus. Christus enim sua morte promeruerat illam liberalissimam effusionem spiritus sancti in die Pentecostes peractam.

Hanc virtutis diuinæ, quæ in lege Evangelica est, notitiam haurire possumus ex mortificationis sanctæ effectis, quæ neque in sapientibus huius sæculi, neque in veteris testamenti sanctis deprehensa fuêre: ac pariter intelligere, quanti beneficii loco habere debeamus, quod Deus Evangelicæ mortificationi tam mirificā vim & efficaciam attribuerit perfectè subiugandi omnes animi perturbationes, & multa cœlestia charismata accurren-

landi

MORTIFICATIONE. 271

landi. Quis iam non animetur ad fugienda omnia comoda & blandimenta corporis, ad amplectendas penas, carnis que propriæ afflictiones? sapientissimi Gentilium ab illecebris quas naturaliter amabant, se abstinebāt, mediam, frigora, niues, paupertatem æquo animo tolerabant ad captandam virtutū vmbra, veraque sapientia destitutos existimabant, qui id non facerēt: quātō magis in lege Evangelica id faciendum est, vbi ad veram virtutem sapientiamque contenditur, ac exiguo labore cum gratia diuina coniuncto perfecta obtinetur passionum victoria.

CAPVT XII.

*Quod homo beneficio mortificationis
satisfaciat pro noxis admissis, & à
promeritis poenis liberetur.*

QUONIAM homo dum peccat, aut voluptatulam quandā venatur, quā non deberet, aut refugit poenā, quā suscipere fas erat; diuina iustitia voluit, vt ad satisfaciendū pro culpa.